

(REVISED COURSE-OLD PATTERN) Q.P. Code : 10112

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Attempt any five questions, with a **minimum** of two questions from each section.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
(3) Answer to both sections should be written in the same answerbook.

Section - 1

1. (a) Explain the items on the Assets and Liabilities in the balance sheet of commercial bank 10
(b) Explain the trade off between liquidity and profitability in case of commercial banks. 10
2. (a) Discuss the recent trends in the monetary policy in India. 10
(b) Explain the role of Micro Finance in the economic growth. 10
3. (a) What are the limitations of Indian Money Market? 10
(b) Explain the importance of mutual funds. 10
4. Write notes on any two of the following. 20
  - (a) Indicators of performance of commercial banks
  - (b) Self Help Groups in India
  - (c) Money market reforms since 1991
  - (d) SEBI

Section - 2

5. Explain in detail the causes for increase in public expenditure in India. 20
6. (a) Describe the structure of balance of payments. 10
(b) Explain WTO agreements with reference to TRIPS, and TRIMS. 10
7. (a) Explain the participants in foreign exchange market. 10
(b) Explain the purchasing power parity theory. 10

8. Write notes on any **two** of the following.

20

- (a) Burden of external debts.
- (b) Gains from international trade
- (c) Causes for disequilibrium in the balance of payments.
- (d) Role of RBI in exchange rate management.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक विभागातून कमीतकमी दोन प्रश्न सोडवा.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग - १

- १. (अ) व्यापारी बँकांच्या ताळेबंदातील जिंदगी आणि देयतेचे घटक स्पष्ट करा. 10
(ब) व्यापारी बँकांच्या बाबतीत रोखता आणि लाभता ह्या उद्दिष्टांमधील सममूल्यनाचे स्पष्टीकरण करा. 10
- २. (अ) भारताच्या अलीकडच्या काळातील चलनविषयक धोरणांच्या प्रवृत्तीविषयी चर्चा करा. 10
(ब) भारताच्या आर्थिक वृद्धीत सूक्ष्म वित्तपुरवठ्याची (Micro Finance) भूमिका स्पष्ट करा. 10
- ३. (अ) भारतीय नाणेबाजारात कोणत्या मर्यादा आढळतात? 10
(ब) परस्पर निर्धीचे महत्त्व स्पष्ट करा. 10
- ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. 20
(अ) व्यापारी बँकांच्या कामगिरीचे निर्देशक
(ब) भारतातील स्व-सहाय्यता गट
(क) १९९१ पासूनच्या नाणेबाजारातील सुधारणा
(ड) सेबी (SEBI)

विभाग - २

५. भारताच्या सार्वजनिक खर्चातील वाढीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा. 20
६. (अ) व्यवहारशेषाची रचना विशद करा. 10
(ब) जागतिक व्यापार संघटनेच्या संदर्भात व्यापारासंबंधित बौद्धिक मालमत्ता हक्क (TRIPS) आणि व्यापारासंबंधित गुंतवणूक उपाय (TRIMS) स्पष्ट करा. 10
७. (अ) विदेशी विनिमय बाजारातील प्रमुख सहभागीदार स्पष्ट करा. 10
(ब) विनिमय दराचा क्रयशक्ती समता सिद्धांत स्पष्ट करा. 10
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. 20
(अ) विदेशी कर्जाचा भार
(ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे
(क) व्यवहारशेषातील असमतोलाची कारणे
(ड) भारतीय रिझर्व बँकेची विनिमय दराच्या व्यवस्थापनातील भूमिका
